

راهنمای عمل شهرداری‌ها و دهیاری‌ها در تحقق شعار سال ۱۴۰۱

وزارت کشور

سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور
مرکز مطالعات راهبردی و آموزش شهری و روستایی

اردیبهشت

۱۴۰۱

به نام خدا

راهنمای عمل شهرداری‌ها و دهیاری‌ها در تحقق شعار سال ۱۴۰۱

"تولید؛ دانش‌بنیان، اشتغال آفرین"

مروری بر شعارهای سنوات قبل، حاکی از تاکید مقام معظم رهبری (حفظه‌الله) بر کلید واژه‌ی "تولید" می‌باشد. شعارهایی همچون: "تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی" در سال ۱۳۹۱، "اقتصاد مقاومتی، تولید و اشتغال" در سال ۱۳۹۶، "رونق تولید" در سال ۱۳۹۸، "جهش تولید" در سال ۱۳۹۹ و شعار "تولید؛ پشتیبانی‌ها، مانع‌زدایی‌ها" در سال ۱۴۰۰، نمونه‌هایی از این دست شعارها هستند. به درستی که مشکل آزردهنده‌ی کشور، مشکل اقتصاد و معیشت مردم است و از نگاه کارشناسان و صاحب نظران حوزه اقتصاد، "تولید" همان اکسیر حلال این مشکل است. تمرکز راهبردی بر موضوع "تولید" در شعارهای سال‌های گذشته نیز دارای یک منطقی قوی علمی و تجربی است. این منطقی در پیام نوروزی رهبر حکیم انقلاب اسلامی این چنین تشریح شد: «در این چندساله بنده برای شعار سال، "تولید" را عمدتاً محور قرار دادم با یک "قیدی"، یا یک "خصوصیتی"؛ علت هم این است که "تولید" کلید حل مشکل اقتصادی کشور است».

رهبر حکیم انقلاب اسلامی با چنین منطقی، در شعار سال ۱۴۰۱ نیز بر موضوع "تولید" با دو قید جهت دهنده، تعیین کننده و سرنوشت ساز تکیه کرده و سه کلمه "تولید؛ دانش بنیان، اشتغال آفرین" را به عنوان شعار سال ۱۴۰۱، اعلام کردند. بی‌شک مطالبه رهبر انقلاب از دستگاه‌ها و روسای قوا و به ویژه از دولت مردمی برای حل مشکل اقتصادی، در واقع همان مطالبه حق مردم عزیز ایران زمین می‌باشد. «تولید دانش بنیان با رویکرد اشتغال‌زایی، راهبرد اصلی برای تحقق اقتصاد مقاومتی، رسیدن به استقلال اقتصادی و قطع وابستگی‌های آزردهنده در حوزه اقتصاد و معیشت مردم است».

اکنون بر قوای سه‌گانه و به‌ویژه دولت سیزدهم، فرض است تا با بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت‌های کشور و بسترسازی و تسهیل‌گری، شرایط تحقق شعار سال جاری را بیش از پیش فراهم نمایند. در این میان، شهرداری‌ها و دهیاری‌ها با توجه به تعامل مستقیم و دوسویه خود با بخش‌های مختلف اقتصادی، تولیدی و کارآفرینی در عرصه‌های شهری و روستایی از یک سو و هم‌افزایی و تعامل موثر با دولت از سوی دیگر، نقشی موثر، راهگشا و ارزنده در تحقق شعار سال جاری دارند.

بر همین اساس "راهنمای عمل شهرداری‌ها و دهیاری‌ها در تحقق شعار سال ۱۴۰۱" تهیه و ابلاغ می‌شود. انتظار می‌رود، با توجه به تنوع و تعدد جامعه مخاطب (شهرداری‌ها و دهیاری‌های سراسر کشور)، هریک از آنها بسته به شرایط و ویژگی‌های محیطی، جغرافیایی، فرهنگی و اجتماعی خود بتوانند به نحو شایسته از آن بهره‌گیری نمایند.

الزامات تحقق شعار سال:

- بستر سازی و تسهیل شرایط از طریق وضع یا اصلاح قوانین و مقررات جاری در سطوح مختلف ملی و محلی؛
- بهره‌گیری از ظرفیت‌های آموزشی و پژوهشی کشور در بخش‌های مختلف اقتصادی اعم از صنعتی، کشاورزی و خدماتی با رویکرد دانش بنیان کردن تولید؛
- استفاده حداکثری از ظرفیت نخبگان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در حوزه‌های مختلف در راستای جهش تولید دانش بنیان؛
- تسهیل در شرایط اعطای مجوزها و واگذاری تسهیلات مانند: زمین، وام و... برای شرکت‌ها و موسسات تولیدی دانش بنیان از سوی دستگاه‌های ذی‌ربط؛
- حمایت از تولید ملی و جلوگیری از قاچاق کالا به عنوان سم مهلک برای تولید ملی و داخلی؛
- حمایت ویژه از شرکت‌های دانش بنیان، در راستای ایجاد زمینه‌ها و زیرساخت‌های لازم برای تولید کالاهای وارداتی مورد نیاز مدیریت شهری و روستایی

اهداف در حوزه مدیریت شهری و روستایی:

- ✓ اهتمام مدیریت شهری و روستایی در تحقق اهداف شعار سال؛
- ✓ ترویج فرهنگ کارآفرینی، اقتصاد دانش بنیان و اشتغال‌آفرینی در عرصه‌های شهری و روستایی؛
- ✓ توسعه همکاری و تعامل مدیریت شهری و روستایی کشور با کارآفرینان، شرکت‌های دانش‌بنیان و نهادهای ذی‌ربط؛
- ✓ کمک به رفع تنگناها و مسایل پیش‌روی مدیریت شهری و روستایی با بهره‌گیری از ظرفیت کارآفرینان و شرکت‌های دانش‌بنیان؛
- ✓ بسترسازی برای رونق اشتغال دانش بنیان در سکونتگاه‌های شهری و روستایی.

نقش و جایگاه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها در تحقق شعار سال:

از شهرداری‌ها و دهیاری‌های سراسر کشور انتظار می‌رود تا با بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و امکانات در اختیار و همچنین تعامل و هماهنگی با سایر دستگاه‌ها و نهادها، شرکت‌های دانش‌بنیان، کارآفرینان، تشکل‌ها و ... زمینه‌های تحقق شعار سال جاری را در عرصه‌های شهری و روستایی کشور، بیش از پیش فراهم

نمایند. در این خصوص اهم اقدامات قابل اجرا و پیگیری از سوی شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور به شرح ذیل طبقه‌بندی می‌شود؛

الف- آموزش و فرهنگ‌سازی:

- بهره‌گیری از ظرفیت‌های ترویجی و تبلیغی برای فرهنگ‌سازی و ارایه‌ی آموزش‌های مرتبط؛
- تشویق و ترغیب مردم به ویژه جوانان و زنان به تشکیل شرکت‌های دانش بنیان و تشکل‌های تولیدی و کارآفرینی؛
- تشویق و ترغیب شهروندان به استفاده از کالاهای داخلی؛
- همکاری و تعامل در راستای ارتقای سطح مشارکت زنان و توانمندسازی آنان جهت مشارکت فعال در عرصه توسعه اقتصاد محلی؛
- شناسایی و رصد شرکت‌های دانش‌بنیان، محصولات و تولیدات آنها؛
- طبقه‌بندی شرکت‌های دانش‌بنیان، محصولات و تولیدات آنها متناسب با وظایف و ماموریت‌های مدیریت شهری و روستایی (از قبیل حمل و نقل و ترافیک، عمران، خدمات، ایمنی، پسماند، هوشمندسازی و ...).
- اطلاع‌رسانی و انعکاس نیازمندی‌های تکنولوژیک شهرداری‌ها و دهیاری‌ها به مراکز دانش‌بنیان؛
- بهره‌گیری از خدمات مشاوره‌ای مراکز دانش‌بنیان و کارآفرینان در امور مرتبط با مدیریت شهری و روستایی؛
- تشویق و ترغیب خیرین و بهره‌گیری از پتانسیل آنها در راستای حمایت از کارآفرینان و شرکت‌های دانش‌بنیان؛
- برنامه‌ریزی و اجرای تورهای فن‌آوری به منظور بازدید شرکت‌های دانش‌بنیان، کارآفرینان و جوانان از نیازهای دقیق شهرداری‌ها و دهیاری‌ها.

ب- پشتیبانی و تسهیل‌گری:

- اهتمام در تحقق شهر و روستای دانش بنیان، دانایی محور و مشوق خلاقیت؛
- اصلاح فرآیندها و رویه‌ها در راستای تسهیل شرایط واگذاری مجوزهای مرتبط با کسب و کار و اشتغال در سطح شهر یا روستا؛

- اتصال به درگاه ملی مجوزهای کشور موضوع قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن (مصوب ۹۹/۱۱/۱۵ مجلس شورای اسلامی)، در راستای تسهیل در صدور مجوزهای صادره از سوی شهرداری و دهیاری؛
- ارایه‌ی مشوق‌های لازم برای ایجاد، توسعه و بهره‌گیری از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان در انجام بهینه امور و حل مسایل و مشکلات پیش‌روی مدیریت شهری و روستایی؛
- تلاش برای خلق ارزش با بهره‌گیری از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان؛
- حذف یا اصلاح مقررات، ضوابط و دستورالعمل‌های زاید و دست و پا گیر به منظور کاهش ریسک و رفع موانع؛
- بخشودگی یا تخفیف در عوارض محلی و بهای خدمات شهرداری یا دهیاری با طی فرآیندهای قانونی لازم؛
- تشویق، تجلیل و نکوداشت کارآفرینان، پیش‌کسوتان، هنرمندان و تولیدکنندگان شهر یا روستا؛
- استفاده از محصولات و خدمات شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه مدیریت شهری و روستایی؛
- اهتمام در معرفی ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری شهر یا روستا و جلب مشارکت سرمایه‌گذاران با رویکرد دانش بنیان؛
- اولویت‌بخشی به تولیدات ملی در تامین نیازهای شهرداری و دهیاری؛
- اهتمام در اجرای کامل قوانین و مقررات حمایتی مرتبط با شرکت‌های دانش‌بنیان و کارآفرینان در حیطه وظایف و مسئولیت شهرداری‌ها و دهیاری‌ها؛
- پیش‌بینی اعتبارات لازم برای رفع نیازهای تکنولوژیک شهرداری‌ها و دهیاری‌ها با بهره‌گیری از ظرفیت مراکز دانش‌بنیان؛
- حمایت از توسعه صادرات دانش‌بنیان، به شهرهای خواهرخوانده.

ج- نهادی و زیرساختی:

- تشکیل هیات‌های اندیشه‌ورز با حضور کارآفرینان و شرکت‌های دانش‌بنیان برای کمک به حل مسایل و مشکلات پیش‌روی مدیریت شهری و روستایی

- اختصاص مکان‌ها یا فضاهای لازم برای بروز و ظهور خلاقیت، کارآفرینی و نوآوری در شهر یا روستا با رعایت قوانین و مقررات مربوطه؛
- همکاری برای تغییر کاربری اراضی مورد نیاز و مناسب برای توسعه فعالیت‌های تولیدی و اشتغال‌زا؛
- تامین زیرساخت‌های عمرانی و خدماتی مورد نیاز برای فعالیت‌های تولیدی و اشتغال‌زا.
- همکاری برای برگزاری نمایشگاه‌ها، بازارچه‌های محلی و ... برای فروش و بازاریابی تولیدات کارآفرینان و محصولات دانش‌بنیان؛
- ایجاد فضاهای اقماری مناسب برای ساماندهی و استقرار صنایع و مشاغل تولیدی و دانش‌بنیان با همکاری سایر دستگاه‌های مرتبط؛
- همکاری با کارآفرینان و شرکت‌های دانش‌بنیان در انجام پروژه‌های مشترک؛
- اهتمام در ایجاد برندهای شهری و روستایی متناسب با ظرفیت‌ها و قابلیت‌ها؛
- مشارکت جهت تهیه بانک اطلاعات جامع بنگاه‌های تولیدی، شرکت‌های دانش‌بنیان، کارآفرینان و سایر مشاغل شهری یا روستایی؛
- توسعه و حمایت از خانه‌های خلاق‌بنیان، قطب‌های فناوری و مراکز نوآوری و سایر نهادهای مرتبط، در سطح مناطق و محلات.
- تعامل با پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد و فضاهای کار اشتراکی موجود در منطقه (شهر یا روستا) و اهتمام در راستای رفع موانع و مشکلات پیش‌روی آنها؛
- کمک به ایجاد و توسعه صندوق‌های سرمایه‌گذاری ریسک‌پذیر در شهرها و روستاهای کشور؛

نظارت و پایش:

- در سطح ملی، دبیرخانه‌ای با عضویت معاونت‌ها و دفاتر ذی‌ربط سازمان، نمایندگان منتخب شهرداری‌ها و اساتید و صاحب‌نظران ذی‌ربط در محل سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور تشکیل و ضمن اهتمام در راستای نظارت و پایش مستمر و ادواری این ابلاغیه، نسبت به شناسایی ظرفیت‌ها، فرصت‌ها و قابلیت‌ها و همچنین موانع سیاستی و اجرایی تحقق شعار سال اقدام و پیگیری می‌نماید.

- در راستای کمک به تحقق شعار سال در سطح استان، معاونت‌های هماهنگی امور عمرانی موظفند، نسبت به تشکیل کارگروه استانی مربوطه با عضویت شهرداران و دهیاران منتخب، دستگاه‌ها و نهادهای ذی‌ربط و کارآفرینان و شرکت‌های دانش‌بنیان منتخب اقدام نمایند.
- معاونت هماهنگی امور عمرانی استانداری، مسئولیت نظارت بر حسن اجرا را عهده‌دار بوده و مکلف است گزارش عملکرد شهرداری‌ها و دهیاری‌های تابعه را به صورت منظم و ادواری (هر دو ماه یکبار) برای سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور ارسال نماید.